

jøet ud over det allerede eksisterende hensyn til menneskers, dyrs og planters sundhed. Endvidere får vi med den nye lov grundlag for en mere dækkende sanktionspraksis, bl.a. rettet mod overtrædelse af EU's gødningsforordning. Vi får også mulighed for at kræve tilbagetrækning af et gødningsprodukt, hvis der er begrundet mistanke om, at der er skadelige stoffer heri.

Kl. 14.30

Så er det selvfølgelig også, som nogle af ordførerne har været inde på, noget helt nyt, at den offentlige sikkerhed indgår i loven. I regeringens terrorhandlingsplan er det vurderet, at ammoniumnitratgødning kan udgøre en sikkerhedsrisiko, da det forholdsvis let kan misbruges til terror, noget, vi jo desværre allerede har set både i USA og i Tyrkiet. Med lovforslaget får vi nu skabt den fornødne hjemmel til at iværksætte et forbud mod salg af ammoniumnitratgødning med et højt indhold af kvælstof til ikkeprofessionelle brugere.

Som opfølgning på regeringens terrorhandlingsplan er der nedsat en række embedsmandsgrupper på tværs af de relevante ministerier, og de arbejder lige nu med at vurdere bl.a. behovet for yderligere tiltag. Så lad mig understrege, at der jo er tale om en grænseoverskridende problemstilling, og at vi derfor varmt og aktivt støtter Kommissionen i at finde fælles løsninger.

Vi får altså nogle væsentlige tilføjelser ind i den nye lov, samtidig med at vi har givet den et tiltrængt servicecheck med henblik på modernisering og forenkling. Samtidig får vi balance i de hensyn, som myndighederne skal varetage i administrationen af loven, idet hensynet til miljøet nu vil indgå på lige fod med hensynet til mennesker, dyr, planter og sundhed. Endelig kan vi iværksætte tiltag af hensyn til den offentlige sikkerhed, som desværre er blevet nødvendiggjort af den udvikling, vi har set og ser i verden.

Jeg vil, som de ordførere, der også har sagt det, sige, at vi gerne skulle have et konstruktivt udvalgsarbejde, som vi jo plejer at have ved lovgivning på det her område. Det vil jeg gøre mit til at vi får, og jeg vil gerne deltage og svare på spørgsmål og også gerne eventuelt komme i samråd i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr.

B 56:

Forslag til folketingsbeslutning om forberedelse af en dansk sprogløve.

Af Søren Krarup (DF) m.fl.

(Fremsat 6/12 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Lad mig starte med at takke Dansk Folkeparti for dette beslutningsforslag. Jeg er glad for, at vi nu får lejlighed til at genoptage drøftelserne om det danske sprogs status.

Der er nu gået 3 år, siden regeringen fremlagde sin sprogpolitiske redegørelse. Danmark fik dermed for første gang nogen sinde en samlet sprogpolitik. Der er sket meget siden da, og der er også taget mange rigtig gode initiativer. Sproget er blevet sat på dagsordenen, og der debatteres og skrives langt mere om sproget end tidligere.

Derudover har regeringen gjort en markant indsats for at forbedre undervisningen i dansk og sprogforståelsen i grundskolen og gymnasieskolen, ligesom der er sat penge af til efteruddannelse af gymnasielærerne i dansk.

På Kulturministeriets område er der også taget en række initiativer, som er med til at styrke det danske sprog. Der er bl.a. sat midler af til etablering af sprogportalen www.sproget.dk, som Dansk Sprognævn og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab i fællesskab sender i luften i 2007. På www.sproget.dk vil man kunne få rådgivning om det danske sprog.

Men der er også sket en rivende udvikling på en anden front, som trækker i den anden retning. Jeg tænker her på de videregående uddan-

Ellen Trane Nørby (V):

I Venstre hilser vi Dansk Folkepartis initiativ velkommen. Det er vigtigt, at vi alle sammen er opmærksomme på de udfordringer, som det danske sprog står over for. Der er slet ingen tvivl om, at vores nationale sprog har en betydning for vores identitet og vores kulturelle bevidsthed. Men at en sproglov er det rigtige svar på den udfordring, som det danske sprog står over for, er vi i Venstre umiddelbart ikke helt enige i.

Dansk Folkepartis ønske om, at vi sætter det danske sprog til debat og følger op på debatten i Folketinget fra 2003, er i sig selv vigtig, for vi gør kloget i at erkende, at det danske sprog kun kan styrkes, hvis vi som danskere selv ønsker det.

Det er Island jo sådan set et meget godt eksempel på. Island har ikke nogen decideret sproglov, men et meget veludbygget og opdateret sprog. Det har de bl.a. på grund af en meget stærk stolthed over det islandske sprog, den islandske identitet og de islandske traditioner. Når udsalg mange steder hedder sale, som Dansk Folkeparti påpeger, og det samme ikke gør sig gældende på Island, må det være, fordi det her i høj grad handler om sproglig bevidsthed.

Vi må jo erkende, at i Danmark er der nogle steder gået lidt snobberi, måske lidt finhed i at inkludere engelske gloser i sproget, fordi det nogle gange giver et signal om, at vi er med på moden og vi er åh, så smarte, moderne og internationale. Eller der er eksemplet med den unge sælger, som egentlig knokler og går til jobforhandlingerne med opfattelsen af, at han er mere værd end den løn, han bliver betalt, og så går han med rank ryg fra forhandlingerne uden en egentlig lønstigning, men med en forfremmelse til key account manager. Der er en tendens til, at de engelske udtryk i det danske sprog opfattes som bedre.

Kl. 14.40

Vi ser også mange andre eksempler på det, særlig i erhvervslivet: coaching, management, agenda, brainstorming. Det er bare en række eksempler på, at vi bruger sproget til at signalere, at vi er med på moderne og orienterer os globalt, og på den måde er vi jo også med til at ekskludere en lang række danskere gennem vores ordvalg.

Så at udvikle det danske sprog kræver i høj grad en bevidsthed, også en bevidsthed blandt alle danskere og ikke kun en bevidsthed her i Folketingsalen. En debat om betydningen af

vores sprog og en sammenhængende politik på området er derfor kun velkommen.

Det danske sprog er jo historisk set altid blevet påvirket udefra. Tidligere var det fra latin og tysk, nu er det så engelske ord, vi låner fra. Det er sådan set ikke de enkelte låneord, der er problemet, men det er i høj grad den manglende bevidsthed om, at der sker et skred, og at det skred, der sker, egentlig bliver større og større. Men det sted, hvor det jo har størst betydning, er der, hvor vi må tale om at dansk helt lider domænetab til engelsk.

Det sker bl.a. i det videregående uddannelsessystem. Det sker også mange steder i erhvervslivet. Her bør vi være meget opmærksomme på, at for at dansk skal være et fuldt udviklet sprog, har vi også behov for, at vi har et dansk på et højt videnskabeligt og et højt teknisk niveau, og at vi også har et ordforråd, når det handler om de områder. Ellers kommer dansk i højere og højere grad til at lide domænetab, og det er jo også det, Dansk Sprognævn har påpeget.

Så der er i høj grad et behov for, at vi i højere grad følger op på den sprogpolitik, »Sprog i spil«, som blev fastsat i 2003, og der er også i høj grad behov for en langt større parallelsproglighed.

Men det er jo også samtidig vigtigt, at vi ikke går fra den ene grøft til den anden. Vi lever i en global verden, og i den globale bevidsthed og orientering er forudsætningen for, at vi som lille land og som danskere klarer os godt enkeltvis, at vi har en global orientering og en god sproglig forståelse.

Som jeg tidligere nævnte, er det danske sprog jo altid blevet påvirket udefra, og derfor skal vi selvfølgelig passe på, at vi ikke bliver sprogpurister, der vil bygge mure op omkring det danske sprog, for sproget er en organisk størrelse, som må og skal udvikles for også at være et levende og fuldt udrustet sprog. Et dansk med mange facetter skal også gerne fortsat have den charme, at det har mange dialekter, som tales, og som understreger de sproglige nuancer og forskelle, som også findes inden for det danske sprog.

I Venstre støtter vi varmt op om, at der nu fra kulturministerens side tages initiativ til en arbejdsgruppe, der kan behandle området om et dansk sprog under et og klarlægge de problemstillinger og de udfordringer, der er, og på den baggrund komme med en række indstillinger til Folketinget om, hvad der kan gøres, og – hvis

der skal udformes en egentlig sproglov – hvor detaljeret en sådan sproglov så skal være.

I Venstre er vi opmærksomme på de udfordringer, som det danske sprog står over for, men vi kan ikke støtte B 56, som det foreligger.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Jeg skal bede ordføreren blive stående. Der er to korte bemærkninger. Den første er fra fru Elsebeth Gerner Nielsen.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Som fru Ellen Trane Nørby var inde på, fremlagde regeringen jo i 2004 en sprogpolitisk redegørelse, som jeg langt hen ad vejen synes er vældig god med undtagelse af nogle ganske få ting.

Det, der undrer mig, er, at Venstre og regeringen ikke har gjort noget for at følge op på den sprogpolitiske redegørelse. Der står f.eks. i den:

»Hvis dansk fortsat skal kunne bruges i fagligt krævende sammenhænge, er der behov for en parallelsproglighed i såvel forskningen som undervisningen. Der er behov for en strategi, hvor dansk styrkes, uden at engelsk eller andre relevante fremmedsprog nedprioriteres.«

Og der står i en anden tekst: at der simpelt hen er brug for at sikre, at hovedsproget i undervisningen fortsat er dansk.

Hvad er årsagen til, at regeringen simpelt hen ikke har fulgt op på de anbefalinger?

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Der er også på en lang række områder blevet fulgt meget op på de anbefalinger, der blev givet, men jeg tror, vi alle sammen må erkende, at noget af den udvikling, der er sket, er gået meget hurtigere, end vi havde forventet. Den internationalisering, der er sket, og det pres, der er på, at vores uddannelsessystem også skal være højt internationaliseret, er måske sket noget hurtigere end forventet.

Kl. 14.45

Derudover har regeringen også taget initiativ til at styrke hele danskundervisningen og styrke faget dansk i hele folkeskolen og i ungdomsuddannelserne, og det er jo bl.a. også en opfølgning på den sprogpolitik, der blev fastsat i 2003.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Er kendsgerningen ikke, at videnskabsministeren simpelt hen hele tiden har modarbejdet Kul-

turministeriets strategi på det her område? Jeg har aldrig hørt hr. Helge Sander tale om andet, end hvor vigtigt det netop er at udvikle vores uddannelse og forskning på engelsk. Hvad er årsagen til, at man ikke fra regeringens side og fra partierne i regeringen har gjort meget, meget mere for at holde Videnskabsministeriet fast på, at der altså er et ansvar for, som fru Ellen Trane Nørby formulerede det, at udvikle en parallelsproglighed på de videregående uddannelser inden for forskning?

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Jeg formoder, at det var videnskabsministeren, fru Elsebeth Gerner Nielsen henviste til. Så er det ordføreren.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Man kan sige, at hvis der var blevet fuldstændig fulgt op på at få implementeret den sprogpolitik, som blev vedtaget i 2003, tror jeg ikke, jeg havde stået her på talerstolen i dag. Når jeg i min ordførertale indikerer, at vi i Venstre støtter meget op om, at der er en arbejdsgruppe, der kan kigge på det her under et, er det jo i erkendelse af, at der er nogle af de her tendenser, som er gået meget hurtigere, end forventet, og at det pres, der er for, at vores danske uddannelsessystem også skal internationaliseres, måske har været større, end man umiddelbart opfattede i 2003. Derfor er det jo vigtigt, at vi hele tiden løbende kan have de her debatter, og at en debat om det danske sprog ikke er noget, man har én gang og så tror, at den dermed er sluttet.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Så er det hr. Mogens Jensen for en kort bemærkning.

Jeg er lige nødt til at bede hr. Mogens Jensen om at stoppe. Der er ikke nogen mikrofon på. Det er ikke ordførerens skyld. Prøv at trykke en gang på knappen dernede. Lad os prøve den ved siden af.

Mogens Jensen (S):

Så prøver jeg fru Mette Gjerskovs i stedet for. Er det bedre?

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Det er fint, værsgo.

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Så starter jeg forfra og håber, jeg får lagt lidt tid til. Jeg er glad for at høre Venstres ordfører indrømme, at regeringen ikke har fulgt ordentligt op på de initiativer, der blev lagt frem i regeringens sprogpolitik, som Folketinget diskuterede i 2004. Det er selvfølgelig også en af grundene til, at vi i dag står i den situation, at Dansk Sprognævn i deres seneste rapport jo rent faktisk advarer mod udviklingen af dansk som sprog. Man skriver direkte, at udviklingen siden 2003 har medført en stadig stigende dominans af engelsk i de videregående uddannelser og dermed en øget risiko for, at dansk i løbet af få år ikke længere vil kunne betragtes som et komplet og samfundsberedende sprog.

Jeg vil godt spørge ordføreren: Hvad er det for resultater, regeringen så rent faktisk har opnået siden 2003?

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Det er jo ikke sådan, at der ikke er blevet fulgt op på den sprogpolitik, som regeringen gennemførte i 2003. Der er blevet fulgt meget op, men nogle steder er udviklingen gået hurtigere. Det er jo heller ikke sådan, at Dansk Sprognævns bekymringer for det danske sprog er nye. De bekymringer havde Dansk Sprognævn jo også i 2003, da det senest blev debatteret, og vi ved også godt, at der altid har været forskellige opfattelser og holdninger til, hvorvidt det krævede en reel sprogløvs, eller om det var nok med en sprogpolitik for at kunne imødegå det pres, som også det danske sprog er under i en globaliseret verden.

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Jeg synes ikke, jeg hørte noget om, hvad det er for konkrete resultater, regeringen har opnået, siden det her sidst blev diskuteret i Folketinget, og man i øvrigt var enig om, at der skulle sættes en række initiativer i gang med udgangspunkt i sprogredegørelsen. Så jeg vil godt høre, om ordføreren måske bare lige kunne nævne tre fremskridt, der er gjort på sprogområdet, siden vi sidst diskuterede det her i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Der er blevet gennemført en række forbedringer på sprogområdet, og jeg tror, at den debat, der

var i 2003, var enormt vigtig for overhovedet at sætte fokus på, at det danske sprog var under pres. For der er mange, der går rundt i en bevidsthed om, at det danske sprog lever og har det rigtig, rigtig godt, og som ikke er bevidst om, at der sker domænetab bl.a. på de videregående uddannelser, fordi de ikke er en del af den jargon og den diskussion, som foregår om de videregående uddannelser.

Kl. 14.50

Vi kan også notere os, at de øvrige nordiske lande – Island, Norge, Sverige – jo faktisk har kigget mod Danmark for at søge inspiration i den sprogpolitik, som blev formuleret i 2003, »Sprog på spil«, og at de i det arbejde, der foregår i nogle af de andre nordiske lande, lige nu kigger til, hvad der er sket i Danmark, fordi de må anerkende, at det, regeringen gjorde i 2003, var at formulere en samlet vision for udviklingen af det danske sprog. Og det synes jeg sådan set egentlig er en anerkendelse af, at de initiativer, der blev taget i 2003, var de rigtige at tage.

Nu er spørgsmålet så: Er der behov for, at vi på nuværende tidspunkt gør mere? Og der er vi så villige til at nedsætte en arbejdsgruppe med kompetente folk til at kigge på, om der skal gøres mere på området.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jo, men det korte af det lange er jo, at der er en politisk uenighed med Videnskabsministeriet om det her, hvor man i Videnskabsministeriet ønsker, at engelsk skal have en mere fremtrædende plads i de videregående uddannelser. Og derfor er det vel relevant at få afklaret, om Venstre og regeringen vil få den politiske uenighed afklaret i den her proces, så man ikke fortsætter med en masse »på den ene side og på den anden side« og »nu skal vi se« og »det går nok«, men hvor man virkelig får skåret ind til, hvad det her handler om. Det handler om, at der er en interesse modsætning mellem videnskabsministeren, der ønsker at internationalisere uddannelserne så meget som muligt og derfor få engelsk ind så meget som muligt, og så nogle andre interesser, der ønsker, at dansk stadig væk skal være hovedsproget på de videregående uddannelser.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Jeg må jo konstatere, at både Det Radikale Venstre og Socialdemokraterne – jeg er ikke fuldstændig opdateret med hensyn til SF – er med i

de aftaler, der er, både om globaliseringsaftalen og om universitetsloven. Hvis det var sådan, at Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre mente, at der var et så stort problem, så forstår jeg ikke, at man ikke, da man forhandlede den nye universitetslov igennem, gik ind og lavede strammere regler.

Vi har sådan set alle sammen et fælles ansvar for, at de ordførere, vi har siddende på forskellige områder, gensidigt respekterer de politikker, der er vedtaget på andre områder. Og der kan man ikke bare skubbe aben et andet sted hen, for det har jo sådan set været et ønske andre steder fra, at man ikke gik ind og blandede sig i hverken forskningsfriheden eller den egenrådighed, der var på de enkelte institutioner.

Men regeringen og Venstre vil gerne indikere, at det, vi ønsker, er en parallelsproglighed, måske også på nogle områder i langt højere grad, end det er foregået på nuværende tidspunkt, for den eneste forudsætning for, at vi også kan være fuldt globaliserede og internationale, er, at vi også har et fuldt udrustet dansk sprog, også på det videnskabelige område og på forskningsområdet.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Der er jo ingen grund til de her polemiske bemærkninger om, hvem der er med i hvilke aftaler. Det handler det her jo ikke om. Det handler om, om regeringen er indstillet på at få afklaret den uenighed, der er på det her punkt.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Jeg ser sådan set ikke en uenighed.

Regeringen fremlagde i 2003 en sprogpolitik, som var den første af sin slags i Norden, som var en samlet vision for udviklingen af det danske sprog. Det er en sprogpolitik, som regeringen forsøger at implementere og følge. Og det er jo noget, vi har en forventning om at alle Folketingets partier så også er med til på alle de områder, hvor man sidder og forhandler delaftaler. For det er klart, at en sprogpolitik jo ikke kun er noget, der opstår ovre i Kulturministeriet. Det er jo noget, der både skal implementeres i Videnskabsministeriet og i Undervisningsministeriet, og det er også i høj grad sket rigtig mange steder.

Men vi skal jo ikke gå fra den ene grøft til den anden, som jeg også sagde i min ordførertale. Det er jo vigtigt, at vi nu får en politik, der går

på to ben, hvor vi får udviklet en parallelsproglighed, hvor vi er internationale, samtidig med at vi udbygger det danske sprog.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Mogens Jensen.

Mogens Jensen (S):

Allerførst vil jeg gerne takke Dansk Sprognævn for at have skaffet et godt diskussionsgrundlag for dagens debat her i Folketinget gennem det udmærkede notat, som nævnet just har udarbejdet om udviklingen i dansk sprog og sprogpolitik. Jeg synes, der er mange gode og konkrete initiativer her, som også kan anvendes i det videre arbejde.

Jeg vil også gerne takke Dansk Folkeparti for, at partiet nu er vendt rundt på en tallerken og nu rent faktisk ønsker, at der indføres en sproglov i Danmark. Da vi sidst i Folketinget i 2004 drøftede sprogpolitik, afviste Dansk Folkeparti jo sammen med regeringen – hvad regeringen jo også gør nu – at der var behov for at indføre en sproglov, som ellers var foreslået af Det Radikale Venstre, SF og Socialdemokraterne.

Kl. 14.55

Men det er altid dejligt, når et parti kommer på bedre tanker, og jeg håber også, at dagen i dag vil vise, at det også kommer til at gælde regeringen.

For Socialdemokraterne er der ingen tvivl om, at der nu er behov for en dansk sproglov. Globaliseringen udfordrer os danskere sprogligt på særlig to områder. For det første betyder den øgede anvendelse af specielt engelsk i stadig flere sammenhænge i vores samfund, at der er behov for stærke rammer for, hvordan vi fortsat udvikler og sikrer det danske sprog som et fuldstændigt og samfundsbærende sprog, et dansk sprog, som alle borgere i Danmark har mulighed for at tale og læse og skrive på et højt niveau.

For det andet stiller den stigende internationalisering krav om, at danskernes engelskkundskaber og evnen til at tale andre fremmedsprogs styrkes betydeligt i de kommende år, både når det gælder vores samhandel med udlandet, og når det gælder vores muligheder for at stå stærkt internationalt inden for såvel forskning som uddannelse. En dansk sproglov er derfor også nødt til at gå på disse to ben, både at skabe rammer for en styrkelse af det danske sprog og samtidig styrke danskernes fremmedsprogskompetencer, ikke mindst hvad angår engelsk.

Dagens beslutningsforslag fra Dansk Folkeparti går ikke på disse to nødvendige ben, men fokuserer ensidigt og defensivt på det danske sprog. Og her er da også initiativer, som Socialdemokraterne godt kan støtte, men samlet set er forslaget ikke anvendeligt som udgangspunkt for en dansk sproglov.

Socialdemokraterne har netop i dag fremlagt et sprogpolitisk udspil under titlen: »Styrk danskernes sprog«. Udspillet giver vores bud på en helhedsramme for en kommende dansk sproglov. Vi opstiller i udspillet syv fokusområder, som en sproglov må tage sit udgangspunkt i.

For det første skal loven sikre, at dansk forbliver det officielle sprog i Danmark, bl.a. ved at pålægge alle offentlige institutioner og uddannelsessteder at vedtage en sprogpolitik for at sikre målsætninger for dansk som det officielle sprog.

For det andet skal loven fastslå, at alle voksne har ret til at tilegne sig mundtligt og skriftligt dansk på et højt niveau, og det betyder, at der også i relation til en sproglov skal gennemføres en særlig indsats over for voksne, der har svært ved at læse og skrive, så de tilbydes grundlæggende dansk og engelsk gennem en arbejdsmarkedsuddannelse, den forberedende voksenundervisning og folkeoplysning.

For det tredje skal loven medvirke til, at dansk fastholdes som akademisk sprog i de videregående uddannelser, samtidig med at undervisningskvaliteten på engelsk øges, for uden en klar og vedtaget sprogpolitik er der behov for, at de videregående uddannelser i deres sprogpolitik beskriver, hvordan man vil sikre den nødvendige udvikling af og også undervisning i relevante danske fagtermer.

For det fjerde skal formidlingen af forskningen på dansk styrkes, så alle borgere får mulighed for at kunne anvende deres nyeste viden uden sproglige barrierer i arbejdsdag og dagligdag.

For det femte skal alle borgere have mulighed for at lære engelsk på et højt niveau samt et yderligere fremmedsprog.

For det sjette skal det sikres, at Danmark har sproglig mangfoldighed, så også nichesprog tilgodeses.

Og som det sidste og syvende foreslår Socialdemokraterne, at danskernes muligheder for at anvende og forstå sproget i vores nabolande, i Norden og i Tyskland, skal styrkes.

Det er imidlertid vigtigt, at en sproglov også følges op med konkrete redskaber til at understøtte loven. Derfor støtter vi også i Socialdemokratiet Dansk Sprognævns forslag om oprettelse af et sprogbarometer i form af en kontinuerlig status, både for det danske sprogs udvikling og for udvikling af danskernes sprogfærdigheder.

Vi foreslår også, at der nedsættes en tænketank eller et udvalg, der skal komme med forslag til, hvordan lovens intentioner kan omsættes i konkret handling.

Jeg håber på det her grundlag, at der med Dansk Folkepartis opgivelse af modstanden mod en sproglov kan skabes et bredt flertal i Folketinget for en sproglov, der sikrer både det danske sprog og danskernes sprogfærdigheder. Socialdemokraterne deltager meget gerne i et bredt politisk samarbejde om at sikre det, men mener altså ikke, at Dansk Folkepartis konkrete beslutningsforslag har den nødvendige bredde til at danne udgangspunkt for en samlet dansk sproglov.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Jeg vil gerne spørge Socialdemokraternes ordfører, hvordan det kan være, at Socialdemokraterne så stålfast kan sige, at det eneste svar på udfordringen er en sproglov, taget i betragtning at man på Island – hvad jeg håber, den socialdemokratiske ordfører vil indrømme – nok har et af de mest veludbyggede og mest up to date-sprog og hele tiden har en sproglig bevidsthed om det og ikke har en sproglov, men derimod en sprogpolitik, som er forankret, også i den islandske befolkning.

Kl. 15.00

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Jamen Socialdemokraterne mener ikke, at en sproglov er det eneste, der skal til for at sikre det danske sprog. Der er mange indsatser, der skal gøres. Det er også fremgået af den regeringsredegørelse, som fremkom i 2004, og i øvrigt i de mange sprogpoltiske udspil, som er kommet, bl.a. fra Dansk Sprognævn. Der er mange indsatser. Vi tror bare, at skal vi forpligte institutionerne, danskerne og danske virksomheder mere til at fastholde det danske sprog, så er det nødvendigt med en lov, der kan, ja, give en stærkere forpligtelse.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Så hvis man bare har en lovgivning, er rammerne sat for sprogets udvikling. Det kan jeg konstatere er den socialdemokratiske version af, hvordan man skaber et levende sprog. Jeg vil så gerne spørge den socialdemokratiske ordfører: Når den socialdemokratiske ordfører i sin ordførtale lægger meget vægt på den her parallelproglighed, særlig på de videregående uddannelsesinstitutioner, hvordan kan det så være, at Socialdemokraternes videnskabsordfører, hr. Rasmus Prehn, åbenbart ikke har været opmærksom på det her og har gennemført det i de forhandlinger, der har været om den nye universitetslov?

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Jeg sagde ikke, at når bare man har en lov, så har vi sikret dansk sprog. Jeg sagde netop, at der er behov for mange, mange forskellige initiativer, og at mange påtager sig et ansvar for sprogudviklingen i Danmark. Meget af det kan ikke reguleres ved en lov, men det, der kan reguleres ved en lov, er jo bl.a. en forpligtelse til offentlige institutioner, til uddannelsesinstitutioner, til andre dele af det danske samfund til at løse en opgave her og påtage sig opgaven med at formulere en sprogpolitik, der følger de ønsker og rammer, som Folketinget udstikker.

Det er det, jeg synes er vigtigt, og det er derfor, der er behov for en sproglov. Vi kan konstatere, at regeringens sprogpolitik ikke har virket, at de trusler, vi har set både mod det danske sprog, men også mod danskernes sprogfærdigheder, ikke har virket, og derfor er der behov for nogle stærkere initiativer, og dem vil en sproglov kunne bidrage til at skabe.

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Jeg hørte et konkret spørgsmål fra fru Ellen Trane Nørbys side. Nu må jeg jo gå ud fra, at de socialdemokratiske ordførere koordinerer deres indlæg. Hvad er årsagen til, at man ikke på videnskabsområdet fra Socialdemokratiets side har fulgt op med at få en egentlig sproglov?

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Nu ved jeg ikke, hvordan det fungerer med den politiske udvikling i Det Konservative Folkeparti eller for den sags skyld i regeringen – det er

nogle tomme dagsordener, vi har i de nærmeste dage, så det er måske, fordi der ikke foregår så meget – men hos Socialdemokraterne samarbejder vi de forskellige områder imellem med hensyn til at arbejde og udarbejde politiske programmer og udspil. Det arbejde, vi har lavet omkring sprog, har vi lige afsluttet med det resultat, som jeg har redegjort for heroppe, og det er altså nu den sprogpolitik, Socialdemokraterne har, og det er den, vi vil forfølge.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Så siger vi tak til ordføreren, og den næste ordfører er hr. Søren Krarup.

Søren Krarup (DF):

Lad mig begynde med at sige, at dette for os ikke handler om politik, slet ikke om partipolitik. Det danske sprogs skæbne er et fælles dansk anliggende, og det er i bekymring for det danske sprogs eksistens i fremtiden, at vi i dag fremkommer med dette beslutningsforslag om forbedrelse af en dansk sproglov.

Vi er bange for, at dansk er ved at forsvinde. Vi er bange for, at dansk efterhånden synker ned til at være et almuesprog, som ikke kan benyttes af alle i landet i alle sammenhænge. Vi er slet og ret bange for, at en afgørende forudsætning for det danske folks fremtid er i færd med at forvitre og forgå.

Derfor er dette et kald til fælles indsats for en fælles interesse. Vi vil ikke bedrive polemik eller politik, men vi vil i fællesskab med alle her i salen søge at bidrage til, at det danske sprog lever og overlever i en meget truende situation. Og lad mig som en understregning af dette upolemiske og upolitiske sigte fortælle, hvad anledningen til beslutningsforslaget er.

Kl. 15.05

Det var en ansat på et dansk universitet, der henvendte sig til mig og beklagede sig over, at en stilling på dette danske universitet kun var opslået på engelsk.

Jeg gav ham jo ganske ret. Jeg fandt, og jeg finder det helt uacceptabelt, at danske læreanstalter regner det danske sprog for så ringe og perifert, at danske stillinger kun opslås på engelsk. Den pågældende klagede til universitetet, men fik en autoritativ afvisning: Dette var, som det skulle være. Hertil svarede han nej. Og det samme gør jeg. Dette er ikke, som det skal være. Danske stillinger på et dansk universitet skal opslås på dansk. At der også kan tales andre sprog, og at dele af undervisningen kan foregå

på f.eks. engelsk, er i orden, men det grundlæggende og det bærende sprog på universiteterne i Danmark skal være dansk.

Således er vores sprog presset. Og dette kan der lovgives imod. For her er der tale om et ydre og officielt forhold. Anderledes ligger det jo med uofficielle og tidsbestemte forhold, der har at gøre med stil, mode og modernitet. Her er det uhyggeligt at konstatere, hvorledes dansk viger for engelsk.

Jeg kan i dag f.eks. ikke gå på udsalg i Magasin. Her hedder det ikke udsalg, men sale. Jeg kan ikke se nyheder i TV 2, men jeg kan se news. Ganske unge kan ikke melde sig til deltagelse på et motionsprogram, de kan melde sig til et program, der hedder get moving.

På alle områder i den danske dagligdag trænges dansk ud af engelsk, og den store del af befolkningen, der ikke bevæger sig hjemmefant på engelsk, føler sig fremmed og nedgjort i deres eget land.

Som sagt, dette kan vi ikke gøre meget ved, for stil og mode har at gøre med at være smart og at være med. Her vil umodenhed og uselvstændighed altid fejre triumfer. Her kan vi kun håbe på en ny Holberg og en ny Grundtvig, der kan gøre grin med Jean de France, som ikke er tilfreds med at hedde Hans Frandsen, eller kan lære danskerne, at:

»Modersmål er vort hjertesprog, kun løs er al fremmed tale, det alene i mund og bog kan vække et folk af dvale.«

En ny stil, en åndelig og folkelig vækkelse er svaret på denne effekttyrkende modedyrkelse.

Men når det gælder de offentlige regler for sproget i Danmark, så kan vi i Folketinget gøre noget ved fremmedgørelsen af danskerne i deres eget land, og det er hertil, dette beslutningsforslag om forberedelse af en danske sproglov skal tjene. Vi kan stille krav til det sprog, der tales på vore uddannelsesanstalter og i officielle sammenhænge. Vi kan f.eks. kræve, at al offentlig tjeneste og administration i Danmark skal foregå på dansk, som det hedder som første punkt i bilag 1 i vores beslutningsforslag.

Vi kan stille krav til de sproglige forhold der, hvor forholdene finansieres af offentlige midler. Vi kan kræve, at alle offentlige institutioner i Danmark skal bære danske navne, ligesom vi kan sige nej til den linje, der er lagt på Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, og som lyder således: Inden år 2010 skal engelsk være det primære undervisningssprog for alle kandidatuddannelser, hvor det er relevant.

Dette kan vi i Danmark efter vores mening ikke finde os i. Vi vil ikke sætte os imod, at der også tales engelsk på universiteter og øvrige uddannelsesanstalter. Men det er netop »også«, for grundsproget skal være dansk.

Disputatser og videnskabelige afhandlinger skal også foreligge på dansk. Lad dem kun blive oversat. Lad kun dansk videnskab, måske især naturvidenskab, gøre sig gældende uden for landets grænser, idet jeg i denne forbindelse vil minde om, at det største navn i dansk naturvidenskab, H.C. Ørsted, omhyggeligt oversatte de naturvidenskabelige begreber til dansk og indførte ordene brint, ilt, rumfang, vægtfylde og tivedand tillige med mange flere i dansk.

En lov, en sproglov, kan dæmme op for denne udslættelse af dansk i den videnskabelige og uddannelsesmæssige verden. Og når vi netop lægger vægt på det lovgivningsmæssige i denne sammenhæng, er det, fordi vi ikke tror på, at forvitringen af dansk kan forhindres med henstillinger, opfordringer og forslag.

Vi har stor respekt for det arbejde, som Dansk Sprognævn og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab udfører. Vi har megen sympati for de retningslinjer for en dansk sprogpolitik, som Dansk Sprognævn udformede i 2003, og i dag i tilslutning til deres indhold har vi aftrykt dem som bilag 2 i dette beslutningsforslag ...

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Ja tak.

Søren Krarup (DF):

... men vi anser det nu ikke for tilstrækkeligt at sige bør ...

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Taletiden er brugt, og jeg er nødt til at ...

Søren Krarup (DF):

Lad mig slutte med at sige: Jeg foretrækker nu, at der siges skal.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Der er korte bemærkninger. Den første er fra hr. Mogens Jensen.

Kl. 15.10

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Nu skal jeg ikke bede hr. Søren Krarup redegøre for, hvorfor Dansk Folkeparti nu også – modsat

partiets holdning i 2004 – mener, at der skal laves en sproglov.

Men det, jeg vil spørge om, er, om hr. Søren Krarup mener, det er tilstrækkeligt, at en dansk sproglov kun forholder sig til det danske sprog og bevarelsen af det danske sprog, og om hr. Søren Krarup ikke mener, at det er vigtigt for danskerne, at de også besidder andre sprogfærdigheder, og at en sproglov også må udstikke rammer, som er med til at styrke danskernes sprogfærdigheder i det hele taget.

Så vil jeg godt stille hr. Søren Krarup et spørgsmål, når han nu selv sagde, at der var en frygt for, at dansk blev et almuesprog. Der er ikke mange initiativer i Dansk Folkepartis beslutningsforslag, der retter sig mod lige præcis de svageste i vores samfund, dem, der har sværest ved at beherske sproget. Hvorfor er der ikke det? Det finder jeg selvfølgelig også mærkeligt.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jamen jeg takker for spørgsmålet, for det giver mig mulighed for at afslutte den tale, jeg ikke nåede, altså hvorfor jeg synes, det er nødvendigt, at der bliver tale om en lov. Det er som sagt, fordi appeller, opfordringer ikke er tilstrækkeligt længere, og jeg giver Socialdemokratiet ganske ret i, at nu er der brug for en lov. En lov er forpligtende, en lov siger, hvordan tingene skal være, og ikke blot hvordan de bør være. Og det er jo klart, at den udvikling, der har været siden 2003, viser, at det ikke er nok at sige »bør«. Nu skal vi sige »skal«. Det er det, der kan forhindre, at det danske sprog synker ned til ikke at blive regnet for noget i den videnskabelige verden.

Jeg betragter det som en katastrofe, hvis der ikke længere kan debatteres, arbejdes, skrives og tales på dansk ved vore universiteter, og jeg synes, det er nødvendigt, at vi dér har en lov, som virkelig betyder, at vi stopper den udvikling.

Må jeg så lige sige med hensyn til sprogfærdigheder, at vi naturligvis ikke er fjendtligt indstillede over for engelsk, tysk og fransk. Vi konstaterer tværtimod, at netop denne dyrkelse af engelsk betyder, at der ikke mere læres ordentligt tysk og fransk. Vi synes, det er nødvendigt, at man kan flere sprog, men i hvert tilfælde er det absolut nødvendigt, at de færdigheder, man har, er kombineret med, at dansk på uddannelsesanstalterne er grundsprøget.

Da jeg gik på universitetet ...

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Ja tak. Jeg skal gøre opmærksom på, at vi altså har nogle taletidsregler her i Folketinget, som skal overholdes.

Hr. Mogens Jensen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Mogens Jensen (S):

Det kan godt ske, at hr. Søren Krarup fik gjort sin tale færdig, men han fik ikke helt svaret på mine spørgsmål, og jeg vil godt starte med det sidste spørgsmål.

Det handlede om, at hr. Søren Krarup selv nævnte, at der kunne være en frygt for, at dansk udvikler sig til et almuesprog, altså at vi får en klassedeling med en overklasse, der taler engelsk, og så almindelige danskere, der kun taler dansk.

Jeg vil godt spørge, hvilke initiativer hr. Søren Krarup mener er nødvendige, for at vi får taget fat i de danskere, der har sværest ved at beherske sproget. Her tænker jeg på læse-/stavesvage, som der er utrolig mange hundrede tusinder danskere der er, men sådan set også på mennesker, der er kommet hertil og nu bor i vores land, og som har svært ved at tilegne sig dansk.

Hvilke konkrete initiativer kunne Dansk Folkeparti forestille sig på det område, og mener man, at det er noget, der skal være en del af en sproglov?

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jamen jeg takker Socialdemokratiet endnu en gang, fordi jeg får mulighed for at afslutte de sætninger, jeg åbenbart ikke ellers kan nå.

Jeg kom ikke ind på det med almuesprog. Jeg vil sige, at der ikke findes noget, der mere tager hensyn til de svage i landet end at understrege, at her taler vi dansk. F.eks. siger Jeppe i Holbergs stykke: Tal dansk, din sorte hund. Det siger han til en sagfører. Det, at vi alle er ligestillede, det, at vi alle taler dansk, betyder jo netop, at vi forhindrer den opdeling af befolkningen i eliten og almuen, og derfor er det at ville have en sproglov, der sikrer, at dansk er fælles for alle, det samme som at tage hensyn til de svage. Det er, synes jeg, det grundlæggende initiativ. Respekt for det danske sprog er respekt for det danske folk og netop for dem, der ikke kan tale et fremmedsprog.

Jeg behøver ikke at citere Faber, det er jeg sikker på at hr. Mogens Jensen selv kan. Men ellers kan jeg da godt sige:

For den, der taler alle sprog, har det – ja, nu glippede det for mig – er det jo lige fedt, men fanden inte heller for den, der kun kan ét.

Lad os gøre det til motto for vores sprogarbejde, nemlig at det skal være sådan, at der tales ét sprog i landet, som alle kan, og som netop stiller os lige. Det har også betydning for det danske folkestyre.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Nu forstår jeg, at alle offentlige institutioner i Danmark skal navngives på dansk, men at det til gengæld – som der står i bemærkningerne – vil være i orden at oversætte det pågældende danske navn til engelsk og andre sprog, under den forudsætning at skriften på såvel bygninger som brevpapir højst må stå med halvt så stor skrift. Det synes jeg måske er at være en lille smule detaljeret.

Kl. 15.15

Forstår hr. Søren Krarup, at Det Radikale Venstre kan være en smule bekymret, hvis det er Dansk Folkeparti, der skal være pennefører for en sproglov, når man på sådan et punkt er så detaljeret, at man altså vil være med til at bestemme, hvor stor skrift der skal bruges, hvis nogen formaster sig til at oversætte navnet på en dansk virksomhed eksempelvis til tysk eller fransk eller for den sags skyld engelsk?

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Ja tak, så er det ordføreren. Og jeg skal lige henstille: Der er kun 1 minuts taletid, også til svar fra ordføreren. Værsgo.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jamen synes fru Elsebeth Gerner Nielsen ikke, at det er glimrende, at man laver en lov, der virkelig er udførlig og specifik? Det synes jeg. Og når der skal stå Handelshøjskolen og nedenunder med mindre skrift Copenhagen Business School, så synes jeg, at det angiver – om man så må sige – rangforordningen, altså at her tales der dansk, og jeg synes, det er glimrende. Men jeg gør opmærksom på, at det jo altså står i vores beslutningsforslag under det, der hedder »Forslag til principper, der kan indarbejdes i dansk sprogpolitik«, så det er ikke noget kardinalpunkt, men

det er en understregning. Altså, når jeg hører, at man på Lærerhøjskolen har noget, der hedder Learning Lab – og det er formodentlig en forkortelse for »laboratorium« – må jeg sige: Tænk, hvis man dog talte dansk.

Jeg synes, det er så krukket og så ødelæggende i længden for hele miljøet og niveauet omkring vores læreanstalter, og derfor er det nødvendigt at tale dansk.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Så er det fru Elsebeth Gerner Nielsen for den sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Åh ja, og hvor stammer ordet laboratorium så fra?

Et andet af Dansk Folkepartis forslag er, at i det øjeblik man har fået dansk opholdstilladelse, må der ikke længere bruges offentlige penge på tolkningsbistand til borgere, der måtte have brug for det. Kan hr. Søren Krarup forklare mig, hvordan det forslag kan bidrage til at styrke det danske sprog? Altså, hvad har det med vores sprog at gøre, om et menneske får tolkningsbistand eller ej?

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Nu kunne jeg jo være drillesyg og spørge fru Elsebeth Gerner Nielsen, om hun ved, hvor ordet laboratorium kommer fra, og hvad det betyder. Men det er fuldstændig klart: Latin har tidligere haft en betydning i dansk, og det har skabt adskillige danske ord, og sådan går det med et levende sprog. Det påvirkes, der kommer nye ord, men det er stadig væk et dansk sprog.

Må jeg så sige med hensyn til det, fru Elsebeth Gerner Nielsen taler om, at det jo altså er et ord om, at når man har fået permanent opholdstilladelse i Danmark, så er man ikke berettiget til at få tolkebistand mere, og det synes jeg er fuldstændig klart; så stilles der det krav, at man skal kunne tale dansk. Og jeg vil sige til det, at der stilles det krav, at det da er en hjælp til dem, der ikke har lært at tale dansk. De får at vide: Det skal I gøre. Der er ingen vej udenom, det vil sige, at de bliver nødt til det. Det er begyndelsen til at lære dansk. Nød lærer som bekendt nøgen kvinde at spinde, og det ville jeg da også mene at fru Elsebeth Gerner Nielsen ville give mig ret i.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes sådan set, det er en spændende diskussion, der er kommet op her, men kan jo så alligevel konstatere, at det her kommer til at indgå i Dansk Folkepartis sådan almindelige værdikamp om, at danskhed skal stå i et modsætningsforhold til indvandrere.

Men jeg har et mere konkret spørgsmål, som er af mere håndværksmæssig karakter. Dansk Folkeparti har fremsat det her beslutningsforslag, regeringen har vendt sig imod det, der kommer en redegørelse fra regeringen. Er det sådan, at Dansk Folkeparti er villig til at køre det her forslag igennem til afstemning i Folketingsalen, hvis der viser sig at være flertal for det i Kulturudvalget, således at der kan laves en form for alternativt flertal til regeringen på det her punkt?

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Nu er vi jo inde i de parlamentariske kringelkroge, som en stor politiker som hr. Holger K. Nielsen selvfølgelig mestrer til fulde, og som jeg overhovedet ikke har forstand på.

Vi har sagt vores mening om det danske sprog, og jeg har lyttet til ministeren med stor glæde, idet jeg håber, at det kan lykkes os at finde en form for aftale, hvor vi når hen i retning af den sproglov, vi ønsker – det skal vi så snakke om – så jeg kan slet, slet ikke finde ud af at følge hr. Holger K. Nielsen i de der større parlamentariske cirkler, hvor man skal planlægge en bestemt strategi.

Kl. 15.20

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Nå, det er da trods alt nyttigt at kende lidt til de parlamentariske spilleregler og arbejdsfaconer, når man sidder her i Folketinget. Og hr. Søren Krarup har da siddet her i et par år, ved jeg.

Derfor er det vel nyttigt for os andre at finde ud af, om der er et formål i at forsøge at formulere grundlaget for en dansk sproglov sammen med Dansk Folkeparti, i og med at regeringen ikke vil. Socialdemokraterne vil godt. Jeg er lidt i tvivl – det vender jeg tilbage til om lidt. Men der er da muligheder i det, og det synes jeg er vigtigt at få afklaret ved en førstebehandling. Hvordan forfarer vi videre, og hvordan har hr. Søren Krarup tænkt sig at forfare videre? Vil han stille sig tilfreds med regeringens redegørelse,

eller er han villig til at gå videre, hvis muligheden opstår? Det ved jeg så ikke om den gør, men det må vi jo undersøge.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Nu må jeg jo svare med hensyn til de parlamentariske regler, at der er nogle, der er mere tungnemme end andre, og jeg kan godt have svært ved at lære det.

Men jeg vil sige, at for os er sagen da afgørende. Det handler om det danske sprog. Efter min mening er vi nu kommet dertil, at der må en sproglov til, det vil sige en forpligtelse, for at det danske sprog ikke synker hen i den ligeegyldighed, der betyder, at det glider ud.

Derfor – det ligger også i sagens natur – vil vi tale med alle; vi er villige til at samarbejde med alle om det formål. Jeg håber, at vi kan samarbejde med regeringen, jeg håber, at vi kan samarbejde med Socialdemokratiet, med hr. Holger K. Nielsen – endog med fru Elsebeth Gerner Nielsen. Jeg håber, at vi kan nå et fælles resultat, idet det i hvert tilfælde er en sproglov, vi sigter efter som resultat. Så må jeg se, om jeg kan finde ud af, hvordan vi rent parlamentarisk gør det bedst.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Tak til ordføreren. Og den næste ordfører er fru Elsebeth Gerner Nielsen – undskyld, det er hr. Jakob Axel Nielsen.

Jakob Axel Nielsen (KF):

Jeg er glad for at konstatere, at Det Radikale Venstre ikke hen over weekenden er blevet større end De Konservative. Men tak for ordet, formand.

Jeg vil gerne starte med at takke Dansk Folkeparti for at rejse det, som er en vigtig og interessant debat. Det er en vigtig debat, fordi vi her i Folketinget har et vigtigt ansvar, nemlig ansvaret for det danske sprog.

I Danmark er dansk modersmålet. Sproget er en del af vores værdigrundlag, en del af det grundlag, der også giver os en fælles identitetsfølelse, giver os identiteten at være dansk. Og lad mig sige det ligeud: Dansk er ikke lig med engelsk i Danmark. Det betyder imidlertid ikke, at vi ikke i en globaliseret verden, hvor det bliver vigtigere, at man kan klare sig på en mangfoldighed af sprog, skal styrke engelsk og blive bedre til engelsk, og at det skal have et fokus, så vi kan klare os i dialogen med alle mulige andre. Det er nemlig vigtigt at lægge sig fast på, når vi

har den her diskussion, at det ikke er et enten-eller, det er et både-og, altså at vi har et godt dansk sprog og også er parate til at være dygtige på et fremmedsprog – selvfølgelig primært engelsk, og det kan også være tysk, fransk, spansk, italiensk.

Jeg var lige kort inde på at sige, at jeg mener, at det at mestre det danske sprog er en af værdibærerne for, hvad det vil sige at være dansk. Og derfor må jeg også sige, at vi Konservative ikke kan være enige med Det Radikale Venstre i det forslag, der er kommet derfra tidligere, hvor der skal ske en ligestilling af de to sprog; at offentlige myndigheder skal sende meddelelser ud på begge sprog, både på dansk og på engelsk, og at vejskilte skal stå på engelsk. Det kan vi ikke være enige i, det synes vi ikke er rigtigt.

Dansk må nemlig ikke komme til at lide noget domænetab. Dansk skal blive ved med at være et sprog, som er godt i den akademiske verden, i forskningsverdenen, i uddannelsesverdenen, for også på den måde spreder dansk sig ud som et fuldgældigt sprog, der kan udtrykke alle finesser og alle sammenhænge. Og derved er det også det sprog, der bredt bruges i hele befolkningen.

Alt i alt tror jeg i øvrigt ikke, at man bliver god til et fremmedsprog – engelsk, tysk, eller hvad det ellers kan være – hvis man ikke mestrer sit basissprog. Det er i virkeligheden lidt den samme diskussion, der også er, når man taler undervisning i modersmål. Kan man blive god til et fremmedsprog, hvis man ikke kan sit modersmål? Det tror jeg ikke man kan.

Jeg anerkender, som jeg var inde på, Dansk Folkeparti for at have rejst den her diskussion, men jeg mener ikke, at en egentlig sprogløve er vejen. Vi har set i Sverige og i Norge, at man har lavet en politik og formuleret nogle retningslinjer for, hvilken vej man vil gå. Men lad os forhåbentlig enes om, at vi kan nedsætte et udvalg og blive enige om, hvad for et kommissorium der skal være. Det skal selvfølgelig bestå af eksperter og andre sprogkyndige, der kan give os en eller anden statusrapport på, hvorledes det står til med det danske sprog. Og lad os så agere, efter at vi har fået ekspertudtalelserne.

Kl. 15.25

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Hr. Jakob Axel Nielsen stillede et retorisk spørgsmål. Kan man blive god til et fremmedsprog, hvis man ikke kan sit modersmål? Og hr.

Jakob Axel Nielsen var så venlig at svare: Nej, det kan man ikke. Jeg er fuldstændig enig, og det er jo derfor, vi er her alle sammen i dag for netop at diskutere, hvordan vi kan udvikle det danske sprog som modersmål.

Men samtidig må jeg selvfølgelig spørge, hvad årsagen er til, at Det Konservative Folkeparti ikke mener, at det er vigtigt, at indvandre-re, der bor i Danmark, hvis mor ikke taler dansk, og for hvem modersmålet altså er et andet end dansk, skal kunne deres modersmål godt? Hvad er årsagen til, at det danske samfund ikke skal have en forpligtelse til, at alle mennesker, der bor i Danmark, har ret til sprog, sådan som det står i udvalgets betænkning? Altså, hvad er grunden til, at man ikke vil give obligatorisk modersmålsundervisning til alle de mange mennesker, der er i Danmark, og som har et andet modersmål end dansk?

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Det har noget at gøre med geografi. Vi tager udgangspunkt i, at vi er i Danmark, og at vi lovgiver for Danmark, og derfor vil vi have, at dansk altid skal være et suverænt sprog, der kan klare alle finesser og nuancer, som et sprog skal bruges til.

På samme måde er det også sådan, at når nogle har fået dansk statsborgerskab og er kommet ind i Danmark på permanent opholdstilladelse – jeg kender i øvrigt ikke alle nærmere regler i vores integrationspolitik i hovedet – så er det også dansk, man skal kunne, så er det dansk, man skal tale, så er det dansk, man skal fungere med. Ellers kan man jo heller ikke blive integreret.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Undskyld, det kan godt være, det bare er mig, der ikke kan forstå det, men jeg synes bare ikke, der er konsistens i ordførers argumenter, for hr. Jakob Axel Nielsen sagde tidligere, at forudsætningen for at lære et fremmedsprog er, at man kan sit eget modersmål godt.

Sådan må det jo også være for børn, der eksempelvis er vokset op med urdu; forudsætningen for, at de kan blive gode til dansk, som er deres fremmedsprog, er, at de er gode til deres eget modersmål. Så jeg vil gerne gentage: Hvad er årsagen til, at Det Konservative Folkeparti ikke mener, at den her ret til sprog skal gælde alle mennesker?

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Indvandrere kommer fra et andet land til Danmark og må formodes at kunne deres modersmål. Efterkommere starter jo i dansk børnehaven, dansk vuggestue og dansk skole, og det er jo så dansk, der skal være deres sprog.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Med hensyn til det med modersmålsundervisningen må det være sådan, at man, når der er tale om anden- og tredjegerationsefterkommere, så med rimelighed kan stille krav om, at det sprog, der tales i hjemmet, selvfølgelig bør være dansk. Det synes jeg er et meget rimeligt krav at stille.

Men jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Jakob Axel Nielsen, hvad Det Konservative Folkeparti mener at et sådant udvalg eksempelvis skulle beskæftige sig med. Altså, man får sendt udkast til lovforslag fra Undervisningsministeriet, hvor der eksempelvis står, at Danmark skal have et stærkt uddannelsesbrand i udlandet, og så burde det sådan set ikke være min opgave at ringe derover og sige, at det kunne man godt finde et passende dansk udtryk for.

Mener hr. Jakob Axel Nielsen ikke, at love, som bliver lavet eksempelvis af det danske Undervisningsministerium, selvfølgelig skal skrives på dansk, og kunne det ikke være sådan noget, som man skulle lade lægge ind i et udvalg, og at konklusionen på det hele kunne være, at regeringen pålægger ministerierne at skrive dansk i de lovforslag, som de formulerer? Det gør de desværre ikke altid i dag.

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Jo, altså sådan helt generelt er jeg enig i, at lovforslag, der udspringer fra danske ministerier, skal være på dansk.

Nu spurgte hr. Martin Henriksen mig så også om ting, der skulle vedrøre det konkrete kommissorium. Der vil jeg helt principielt sige, at det har jeg meget lidt lyst til at lægge mig fast på allerede nu. Det synes jeg er noget, man skal tale om under udvalgsarbejdet, at man der skal finde ud af, hvordan det skal være, sådan at vi kommer videre med det. For det, jeg mener er vigtigt, er, at det er nogle mennesker, der så at sige er klogere end os, altså nogle eksperter, nogle sprogfolk, der kommer ind i det udvalg og ud fra det kommissorium, som vi måtte blive

enige om, fastlægger en statusrapport over det danske sprog, og at vi først derefter begynder at finde ud af, hvad vil vi gøre politisk.

Kl. 15.30

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Det omkring udvalget kan jeg sådan set godt forstå, men hvis hr. Jakob Axel Nielsen principielt er enig med mig i, at teksten burde stå på dansk i danske lovforslag fra danske ministerier, behøver man jo dybest set ikke et udvalg. Så kan regeringen jo bare internt lave en politik, der siger, at regeringens embedsmænd skal skrive på dansk i danske lovforslag, og så er den vel sådan set ikke længere.

Mener Det Konservative Folkeparti, at regeringen bør have en sådan intern politik? Og nu, når den ikke har det, for det har den jo ikke, vil Det Konservative Folkeparti så arbejde internt i regeringen for, at der kommer en sådan intern politik i ministerierne, sådan at vi kan sikre, at man finder danske ord i danske lovforslag – det er vel meget rimeligt?

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Altså, jeg vil sige igen, at generelt må det være sådan, at den lovgivning, der udspringer fra danske ministerier, er på dansk. Men jeg vil ikke allerede på nuværende tidspunkt være med til at lave nogle meget hårde barrierer for, at man også skal ekskludere engelsk, for der kan være nogle fornuftige sammenhænge en gang imellem, hvor man bruger et ord, der er afledt af engelsk. Der kan også være nogle ord, som er danske, men som måske i virkeligheden er engelske, hvis man går tilbage i deres historik.

Så lad os nu lade være med at låse os fast allerede på det her tidlige tidspunkt, men være enige om en fælles intention om, at det her drejer sig om at bevare det danske sprog og sørge for, at det er mangfoldigt og kan udtrykke alt, hvad man ønsker i såvel svære som lette spørgsmål.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Tak til ordføreren. Og den næste ordfører er fru Elsebeth Gerner Nielsen.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Skal der lovgives om kulturens vigtigste bærer og det enkelte menneskes adgang til at blive menneske og til erkendelse, nemlig sproget? Sproget er ikke kun et redskab til at overføre in-

formation. Sproget er vor moders stemme, som vi synger med Grundtvig, eller som Poul Henningsen har formuleret det: For mig er sprogets klang min moders stemme, kort og klart som hammerslag med venligt sving.

Kan man lovgive om noget så intimt, så følelsesladet, så privat, og kan staten overhovedet lade være? Hvis ikke, hvordan undgår vi så, at magthaverne misbruger deres magt til at korsetere sproget og bruge det i deres egen tjeneste, f.eks. til at skille fårene fra bukkene, til at dele befolkningen op i dem og os, i de, der taler og skriver et korrekt dansk, og så alle de andre?

Aldrig har der måske været lovgivet mere om det danske sprog end i denne regerings tid. Sprogkravene er gang på gang blevet strammet for dem, der ønsker at få en permanent opholdstilladelse. Det samme gælder reglerne for at få dansk indfødsret. Ja, nu er det sådan, at mennesker, der ikke kan lære at tale et fuldt udfoldt dansk, f.eks. fordi de er torturofre, aldrig kan blive danske statsborgere. Det vil sige, at de aldrig kan komme til at nyde en borgers fulde rettigheder. Børn, hvis forældre ikke taler dansk, tvinges i børnehave, og for alle børn laves der nu læreplaner helt ned til 3-års-alderen med fokus på sproget.

Regeringen og Dansk Folkeparti har virkelig lovgivet om sproget og på en måde, som langt overskrider den grænse, der i et demokrati bør være for, hvad der er privat. Der er ikke længere grænser for politik. Det er en farlig og yderst beklagelig udvikling. Det er Danmarks sammenhængskraft, som er på spil. Dansk Folkeparti ønsker nu at forstærke den udvikling. Sproget skal bruges til at splitte, ikke samle Danmark.

Borgere, der bor i Danmark, men som ikke taler godt dansk, må ikke længere få tolkebistand betalt af det offentlige. Jamen hvad skal det nytte, hvis målet ikke netop er at forvandle sproget til et sværd? Sprogpolitikken er for Dansk Folkeparti en del af kulturkampen for det nationalistiske Danmark.

For Det Radikale Venstre er sproget kulturens ypperste udtryk. Derfor skal vi selvfølgelig skabe de bedst tænkelige rammer for, at vi fortsat er i stand til at tale dansk inden for alle livets og samfundets områder. Vi skal også om 20 år kunne lave en encyklopædi på dansk. Det kræver først og fremmest en håndfast indsats på uddannelses- og forskningsområdet, hvor domænetabet er en realitet.

Det Radikale Venstre opfordrer på det kraftigste til, at der lovgives, således at universiteterne

og uddannelserne forpligtes til at udvikle et fagsprog på dansk, og at der vel at mærke afsættes de nødvendige ressourcer til det. Hvordan det så skal ske, må være op til den enkelte institution.

Vi betragter ikke engelsk som en trussel mod det danske sprog. Vi betragter manglende opmærksomhed på udviklingen af det danske sprog som et problem. Styrkelse af alle borgeres modersmål er en væsentlig forudsætning for at få et mere kulturelt mangfoldigt og et mere sproglyndigt Danmark.

Kl. 15.35

Vi ønsker også at styrke engelsk på alle niveauer, således at det f.eks. bliver muligt at få en officiel skrivelse på engelsk eller at henvende sig til en offentlig myndighed på engelsk. Danskerne skal være tosprogede, helst mangesprogede.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Jeg må jo ærligt indrømme, at jeg synes, at det er et knæfald for mange ting, at Det Radikale Venstre åbenbart ikke mener, at vores sprog er så vigtigt for os alle sammen, at det er hævet over en partipolitisk diskussion.

Jeg har et spørgsmål til fru Elsebeth Gerner Nielsen, for jeg er faktisk lidt i tvivl om, hvad det er, Det Radikale Venstre vil, for da der var en debat i Folketinget i 2003, ville Det Radikale Venstre med deres syvpunktsplan bl.a. sætte diskussionen om mayonnaise til diskussion, altså at danskerne hver især måtte skrive og stave tingene på alle mulige forskellige måder. Sidste år i august var det så sådan, at Det Radikale Venstre ønskede, at engelsk skulle gøres til officielt andetsprog i Danmark, nu skulle vi alle sammen bruge engelsk som officielt sprog. Har Det Radikale Venstre overhovedet en sprogpolitik?

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Ja. Vi har lige lagt et revideret forslag til en sprogpolitik frem med udgangspunkt i den debat, der har været i de senere år, og med udgangspunkt i de mangler, der jo helt klart er i den sprogpolitik, der føres i øjeblikket.

Jeg må sige, at vi er meget tilfredse med den sprogpoltiske redegørelse, som kulturministeren kom med for nogle år siden, og som ligger i forlængelse af den debat, som den tidligere regering var med til at sætte i gang om sprogpolitik. Det, der er ærgerligt, er, at regeringen ikke har

fulgt op på de udmærkede henstillinger, der er i redegørelsen fra 2004.

I det forslag til sprogpolitik, vi har lagt frem, gør vi opmærksom på, at man selvfølgelig skal gå på to ben i sprogpolitikken. Forudsætningen for, at vi alle sammen bliver supergode til engelsk og til alle mulige andre sprog, er selvfølgelig, at vi kan vores eget modersmål godt. Og vi ønsker, at det danske sprog udvikles, så vi stadig væk kan tale det på alle livets områder. Og det forudsætter, at der sker nogle helt konkrete ændringer ikke mindst på Videnskabsministeriets område. Derfor er vores forslag meget konkret, at der lovgives dér.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Jeg må indrømme, at jeg synes, at det her er ved at være forvirring på et højere niveau, for fru Elsebeth Gerner Nielsen omtalte før, at det skulle være muligt at henvende sig til det offentlige på engelsk, og Det Radikale Venstre har en politik om, at engelsk skal være officielt sprog i Danmark.

Jeg forstår ikke, hvordan det harmonerer med den sprogpolitik, som regeringen lagde frem i 2003-04. Den understregede, at dansk er modersmålet i Danmark, vi ønsker et fuldt udrustet dansk sprog både på forskningsniveau, på alment niveau og generelt i hele samfundet. Men det harmonerer da ikke med fru Elsebeth Gerner Nielsen og Det Radikale Venstres ønske om, at engelsk skal være andetsprog.

Så hvad er det, Det Radikale Venstre ønsker? Støtter de sprogpolitikken, eller mener de, at engelsk skal være officielt andetsprog, og dermed at vi skal have to sprog i Danmark?

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jamen det hænger da sammen. Altså, førstesproget i Danmark er selvfølgelig dansk, og vi kan kun have ét modersmål. Det er også en misforståelse, som jeg tit støder ind i, nemlig at der er nogen, der tror, at man kan have to modersmål. Det kan simpelt hen ikke lade sig gøre. Man har ét modersmål, og i Danmark har de fleste af os dansk som modersmål, og derfor er det selvfølgelig vigtigt også ud fra en kulturpolitisk betragtning at satse maksimalt på, at det danske sprog hele tiden udvikles, og at det ikke sygner hen.

Samtidig er det jo vigtigt, for at vi kan klare os i en globaliseret verden, at vi mestrer flere

sprog. Og der er det da dybt beklageligt, at ordet tosproget nu bruges meget negativt, altså at det at være tosproget er et problem. Det burde jo være sådan, at det at være tosproget – altså beherske sit modersmål og så også kunne et andet sprog og måske et mere – var en fantastisk styrke. Det er jo ikke sådan, udgangspunktet er i dag.

Det er jo det, vi skal have lavet om. Det er hele den der holdning til modersmål og til at kunne mange sprog og det, at der er mange sprog i Danmark, hvor man betragter det som et problem, vi skal have lavet om. Det er fuldstændig afgørende i den sprogpolitik, Det Radikale Venstre ønsker.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg er lidt forvirret, men det bliver jeg så mange gange, så det er også o.k.

Jeg synes altså, at fru Elsebeth Gerner Nielsen har misforstået, hvad det her lovforslag går ud på. Man taler om torturofre, og hvad ved jeg. Jeg synes slet ikke, det har noget med det her at gøre. Jeg synes, det er paradoksalt, når Det Radikale Venstre står så stærkt på engelsk og mener, at engelsk er så vigtigt – lige så vigtigt i Danmark som dansk, kan jeg forstå.

Kl. 15.40

Man kan f.eks. se på gymnasiereformen, hvor man også har prioriteret engelsk meget højt, og hvor flere og flere vælger engelsk, at der faktisk er andre fremmedsprog, som i globaliseringens navn bliver nedprioriteret; tysk bliver nedprioriteret, fransk bliver nedprioriteret. Har Det Radikale Venstre slet ikke overvejet, at det da er problematisk set i forhold til den kulturelle sammenhæng, der trods alt er med Tyskland, der også er et af vores største eksportmarkeder?

Når Det Radikale Venstre taler om globalisering, er der jo i realiteten tale om en meget snæver globalisering, fordi det kun er engelsk, som bliver prioriteret som et af de vigtigste fremmedsprog. Det kan vi også høre fra talerstolen. Dermed nedprioriterer man faktisk andre relevante fremmedsprog i skolen og i undervisningssystemet. Altså, hvordan forholder Det Radikale Venstre sig til det? Det er jo konsekvensen af, at man kører så meget frem med engelsk.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg tror desværre ikke, jeg kan nå at svare på det hele.

Vi siger ikke, at engelsk er lige så vigtigt som dansk. Altså, dansk er modersmål, det er det vigtigste sprog. Forudsætningen for, at man kan lære et ordentligt engelsk, er, at man kan sit modersmål godt. Så det er altså en misforståelse, hvis man mener, at Det Radikale Venstre mener, at sproget bare er sådan en skjorte, man kan skifte ud med en anden. Det er det ikke. Hvis man er født af et forældrepar, der taler dansk, jamen så er ens modersmål dansk, og derefter oversætter man til andre sprog.

Så mener man åbenbart fra Dansk Folkepartis side, at det er et problem, at vi vil satse så meget på engelsk, som tilfældet er, fordi det kan gå ud over tysk og fransk. Jamen vores udgangspunkt er, at der skal være mulighed for at blive uddannet inden for alle de hovedsprog, der er i Europa, samtidig med at vi selvfølgelig synes, at der også skal kunne undervises i matematik og fysik på f.eks. urdu og nogle af de andre indvandrersprog, fordi det at styrke befolkningens samlede sprogkyndighed er en kolossal kulturel og økonomisk styrke for Danmark.

I øvrigt kan jeg orientere Dansk Folkeparti om, at i går var Dansk Folkeparti i Kolding med til at tage stilling til, at der skulle oprettes en engelsksproget folkeskole i Kolding, fordi man kan se, at det er der behov for.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Hr. Martin Henriksen for den sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

I forbindelse med det med Kolding er der tale om, at det er forældre, som bor i en begrænset periode i Danmark, og som f.eks. arbejder i Danmark, og derfor ønskede man at give de børn en mulighed for at få undervisning på engelsk. Det var sådan set begrundelsen lige præcis for den del.

I forbindelse med at fru Elsebeth Gerner Nielsen var inde at sige, at man skulle undervise i matematik på urdu – det synes jeg er fantastisk – kan jeg så oplyse om, at der faktisk er mindst en folkeskole i Danmark, som har ansøgt Undervisningsministeriet om at få lov til at undervise på arabisk i folkeskolen og fik afslag på det, fordi man selvfølgelig i folkeskolen som udgangspunkt taler dansk.

Når fru Elsebeth Gerner Nielsen siger, at der er nogle, der har misforstået noget, siger jeg bare, at det jo altså er Det Radikale Venstre, der

selv har bidraget til den misforståelse, når man taler så meget om engelsk. Jeg beder bare fru Elsebeth Gerner Nielsen om at forholde sig til, at konsekvenserne af, at man kører så meget frem med engelsk, altså er, at bl.a. tysk og fransk bliver nedprioriteret i gymnasiet – noget, der faktisk er i det danske undervisningssystem i dag – og dermed risikerer man faktisk at miste noget, som er værdifuldt i forbindelse med et af Danmarks vigtigste eksportmarkeder.

Så vil jeg afslutningsvis spørge, om fru Elsebeth Gerner Nielsen mener, at det er rimeligt, at danske ministerier laver lovforslag, hvori der indgår engelske ord. Bør danske ministerier ikke skrive dansk i danske lovforslag, eller hvordan?

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Nu kan jeg se, at ordet internet indgår i Dansk Folkepartis eget beslutningsforslag, et ord, som ikke er specielt dansk. Sådan vil det jo altid være, der er ord, som vi har lånt fra andre sprog. Sådan synes vi fortsat det skal være.

Vedrørende det engelske sprog kontra det danske vil jeg gerne gentage, at der ikke er en modsætning imellem at kunne sit modersmål godt hverken for danskere eller andre og det at beherske et fremmedsprog. Af samme grund er det vigtigt for os at understrege, at vi på alle områder skal sørge for at udvikle modersmålene så meget, som vi overhovedet kan, samtidig med at vi skal dyrke vores evne til at beherske andre sprog.

Med hensyn til Kolding vil jeg bare gøre opmærksom på, at det er en helt almindelig folkeskole, hvor der vil være undervisning på dansk, og hvor alle elever kan melde sig til. Det vil selvfølgelig fortrinsvis være forældre, der er kommet fra udlandet, og som har et ønske om, at deres børn skal have en international opdragelse, der vil lade deres børn gå der, men andre mennesker i Kolding kan også sende deres børn på den folkeskole, og det skete som sagt med støtte fra Dansk Folkeparti. Det synes jeg sådan set er interessant i forbindelse med den debat, vi har i dag.

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Jeg kan forstå, at Det Radikale Venstre mener, at dansk er modersmålet, og at det er sprog nummer et – jeg fristes næsten til at sige number one-sprog – i Danmark. Tak for det.

Så skal jeg bare høre: Hvis det er sådan, at man styrker engelsk i den offentlige forvaltning, at meddelelser fra den offentlige forvaltning skal være på engelsk, at vejskilte skal være på engelsk, tror man så i Det Radikale Venstre, at man styrker dansk eller svækker dansk?

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg tror ikke, det har noget med hinanden at gøre. Altså, jeg tror overhovedet ikke, at det ville betyde noget for det danske sprog, hvis vi var venlige og oversatte offentlige tekster til engelsk. Tværtimod tror jeg, at det bare ville gøre, at vi ville blive mere opmærksomme på, hvor vigtigt det netop er at sikre, at alle forstår det, der foregår i det danske samfund. Og jeg kan heller ikke se, at det kunne ødelægge noget som helst for det danske sprog, at man f.eks. i tog fik oplysninger både på dansk og engelsk. Det ville da være en stor fordel, hvis vi viste os som det internationalt orienterede samfund, som vi så tit bryster os af at være.

Lad os dog gå i store sko. De her ting udeluker da ikke hinanden. Hvis man eksempelvis tager Island, er der ikke nogen, der er meget mere sprogkyndige end islændinge, og samtidig har de jo virkelig holdt fast i deres modersmål. Det er måske i kraft af, at de har holdt fast i deres modersmål, at de er blevet så gode til andre sprog. Så det, vi anbefaler, er at gøre det samme.

(Kort bemærkning).

Jakob Axel Nielsen (KF):

Ja, nu fristes man næsten til at sige fair nok. Men så skal jeg lige høre, om Det Radikale Venstre slet ikke mener, at det danske sprog er under pres, i takt med at forskning og sådan noget på videregående uddannelsesinstitutioner foregår mere og mere på engelsk. Og mener Det Radikale Venstre heller ikke, at der er nogen forbindelse mellem det sprog, der bruges på videregående uddannelsesinstitutioner i forskningen, og så det, der spredes ud til resten af befolkningen? Ser man slet ikke nogen forbindelse dér?

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jo, det gør vi, og vi mener, at Dansk Folkeparti virkelig har en pointe dér. Der er et problem, der er et domænetab. Så gør dog noget ved det! Altså, der er så mange i den her sal, der rent faktisk har magt til at ændre på det, og jeg forstår ikke, hvorfor det ikke sker. Det Radikale Venstre er

som sagt ikke med i forligskredsen omkring universitetsloven, så vi har ikke haft mulighed for at øve indflydelse på det her.

Vi ønsker et universitet, og vi ønsker videregående uddannelser, der udvikles på både dansk og engelsk og andre sprog. Vi ønsker en parallelsproglighed, som kulturministeren var inde på i sit oplæg, og som Sprognævnet også har været inde på. Det er jo det, der skal være målet, ikke at det er enten-eller. Vi vil gå på to ben, det er et både-og.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Ja tak. Og tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Holger K. Nielsen.

Holger K. Nielsen (SF):

Ligesom andre vil jeg også godt takke Dansk Folkeparti for, at de har rejst denne debat. Der er sagt mange kloge ting her fra talerstolen, og jeg skal ikke gentage unødigt, blot konstatere, at jeg synes, at der her bliver taget fat på et problem, for sproget er jo den vigtigste kulturbærende faktor, vi har, og derfor har det selvfølgelig betydning for dansk kultur, for den måde, vi tænker på, og for den måde, vi lever på, at dansk fortrænges som sprog i forhold til engelsk.

Jeg synes også, det er vigtigt at tage fat på den nye klassedeling, der kan blive tale om. Nu har vi jo klassedelinger i forvejen, men jeg taler om den klassedeling af sproglig karakter, der yderligere kan skærpe de klassedelinger, vi har. I midaldertiden var det latin, der var overklassens sprog, og så blev det tysk, til dels fransk, og hvis engelsk bliver det i dag, er det da noget, som jeg synes man skal forholde sig seriøst til.

Derfor er det rigtigt, at vi skal have den her diskussion. Kulturministeren sagde, at vi jo havde en stor redegørelsesdebat for et par år siden og der er sat ting i gang. Det er også rigtigt nok, det er der, men det spørgsmål, som vi er uenige om, og som er det, vi skal arbejde videre med, er, om der er behov for en særlig sproglov, for det er jo rigtigt, at man ikke kan lovgive på alle områder. Det har hr. Søren Krarup også gjort opmærksom på. På visse områder er der brug for en Holberg, der kan beskrive, sådan som det blev gjort i Jean de France, latterligheden i, at der står sale i stedet for udsalg osv. Men jeg vil trods alt ikke afvise, at der kan være behov.

KL 15.50

Problemet, synes jeg, er, at når man laver en lov, skal man være meget præcis med, hvad det er, man vil regulere, og man skal også have nog-

le klare forestillinger om, hvad det er for sanktioner, man vil iværksætte, hvis nogen overtræder loven. Og det er jo vanskeligt på et område som sprog, som også fru Elsebeth Gerner Nielsen var inde på.

Men når det drejer sig om de videregående uddannelser, som det her også handler meget om, vil jeg bestemt ikke udelukke, at vi kan få det formuleret i en sproglov. Det er også muligt, at vi kan lave det som et ændringsforslag til universitetsloven. Det ved jeg ikke, men jeg vil ikke udelukke, at en sproglov kan være nyttig og frugtbar at se på i forhold til den offentlige sektors måde at kommunikere på, i forhold til krav om, at ansættelseskontrakter naturligvis skal være på dansk. Det synes jeg vi skal se fordomsfrit på i udvalgsarbejdet. Jeg er ikke afklaret på det punkt. Jeg er, må jeg sige, helt, helt uafklaret, men jeg synes bestemt, der er grund til, at vi kigger nærmere på det, når det kommer i udvalg, og så er vi også åbne over for at se på det.

Det er rigtigt, at det er engelsk, som i første række fortrænger det danske sprog. Det har meget at gøre med den store påvirkning fra specielt amerikansk kultur – også engelsk kultur, men især amerikansk kultur – som kommer gennem massemedierne, men også gennem den økonomiske globalisering, som har betydet, at engelsk er blevet et hovedsprog i mange moderne virksomheder. Derfor er det jo rigtigt nok, at vi skal gå på to ben, som det har været sagt, og at dansk skal styrkes i folkeskolen og fremefter, men at også fremmedsprog skal styrkes.

Her er jeg fuldstændig enig med dem, der siger, at det jo ikke bare er engelsk, der nødvendigvis skal styrkes; der er også tale om tysk og fransk; der er vel også tale om kinesisk; der er vel også tale om japansk; der er tale om arabisk, som er et meget, meget stort sprog. Og jeg tror, det er vigtigt, at vi også i den sammenhæng får en diskussion om, hvordan andre fremmedsprog end netop engelsk kan styrkes, så vi får en sproglig og kulturel mangfoldighed omkring os, hvor dansk naturligvis skal styrkes – vi lever i en dansk kultur – men hvor der samtidig bliver mulighed for at styrke andre sprog.

Jeg synes selv, at Dansk Sprognævnets firepunktsplan giver nogle udmærkede sigtelinjer. Jeg har dog bemærket mig, at Dansk Folkeparti ikke har punkt 4 med om styrkelse af fremmedsprog – jeg går ud fra, at det er en forglemmelse fra Dansk Folkepartis side – og hvis ellers vi kan

få det punkt med, tror jeg bestemt, der er mulighed for, at der kan laves noget fornuftigt på baggrund af firepunktsplanen fra Dansk Sprognævn.

Med det synes jeg at vi skal gå fordomsfrit ind i det her arbejde. Det er ikke alt, som kommer fra Dansk Folkeparti, der er helt tosset. Det er sjældent, at vi roser Dansk Folkeparti, men på det her område synes jeg faktisk at vi skal tage fordomsfrit imod det her beslutningsforslag og se på, hvad vi kan få gjort på området.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Jeg var meget glad for hr. Holger K. Niensens tale. Jeg har bare et spørgsmål: Når hr. Holger K. Nielsen siger, at det skal vi kigge på i udvalget, er det så politikerne, der i udvalget skal kigge på, om der er behov for en sproglov, eller er det nogle fagfolk, der skal kigge på, om der er behov for en sproglov eller en sprogpolitik i Danmark?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Det er selvfølgelig i sidste ende politikerne. Det er da indlysende nok. Men i et udvalgsarbejde har man jo mulighed for at inddrage fagfolk, og jeg synes faktisk, at vi skal tage det her seriøst. Når kulturministeren siger, at der skal nedsættes et udvalg, begynder man jo straks at få små tics, fordi så forestiller man sig, at det kan tage 2 til 3 år. Det er der mange eksempler på. Der er nogle meget præcise tidsangivelser i det her beslutningsforslag. Det skal være i næste folketingsamling, der skal komme et lovforslag. Om det kan nås, må vi se på.

Jeg kunne forestille mig, at man tog fagfolk ind, fik lavet nogle seminarer, fik lavet nogle samråd eller nogle møder med forskellige fagfolk, og så kan vi se på, på hvilke områder der er mulighed for at lovgive. For det, som er det store spørgsmål, er: Kan man lovgive på de pågældende områder? Er det fornuftigt at gøre det? Er der alternative muligheder? Det er jo det, som jeg synes er helt uafklaret netop nu. Spørgsmålet er, om det skal være en specifik sproglov, eller om det skal være ændringsforslag til andre love. Det er også en problemstilling, man kan forholde sig til. Så jeg synes, vi skal få fagfolk ind, men det er jo i sidste ende os som politikere, der skal træffe beslutningen.

(Kort bemærkning).

Ellen Trane Nørby (V):

Jeg er sådan set enig i en del af det, hr. Holger K. Nielsen siger.

Men når jeg kigger på B 56, så er det et beslutningsforslag, som hedder »om forberedelse af en dansk sproglov«. Når jeg sammenligner med Island, og når jeg har fremdraget Island flere gange i diskussionen i dag, er det, fordi Island jo er et eksempel på et land, der ikke har en sproglov, men en aktiv sprogpolitik, som er dybt forankret i det islandske folk med en stolthed over den islandske identitet, kultur og tradition.

Vil hr. Holger K. Nielsen afvise, at det kunne være en mulighed, altså at man havde en sprogpolitik i stedet for en sproglov? Og i så fald kan jeg ikke forstå, hvordan man så så klart kan sige, at B 56 om en sproglov vil kunne lede hen til det.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Det er ikke til at sige på forhånd, om de to ting står i modsætning til hinanden.

Det er klart, at når det drejer sig om sproget som kulturbærende faktor – sådan meget overordnet og dyrt, havde jeg nær sagt – kan man jo ikke lovgive om det. Men man kan finde nogle konkrete områder at gøre det på, f.eks. i den offentlige sektor, for de videregående uddannelser, hvor alle her jo er enige om, at der er et problem. Og hvis man finder ud af, at der ikke er mulighed for, at vi kan løse det på andre måder end ved at lovgive, synes jeg da, vi skal se på det.

Men det er da klart nok, at man ikke overordnet kan klare det her problem gennem lovgivning. Men dele af det kan man formentlig godt, og det er jo det, som jeg synes vi skal se på. Og der har jeg ikke nogen afklaret holdning til det. Lad os se på det i udvalgsarbejdet.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Tak til ordføreren. Og den næste er ordfører for forslagsstillerne, hr. Søren Krarup.

Søren Krarup (DF):

Jeg vil gerne, som skik og brug jo er, takke for debatten. Men jeg må være oprigtig og tilstå, at jeg går herop med en vis skuffelse eller i en vis mathed, fordi jeg måske ikke helt har øjnet de ting, som jeg havde håbet på. Jeg er lige ved at sige, at jeg næsten får lyst til at tage selve debatens forum som et udtryk for det. Her drøfter vi det danske sprog, det for alle mest afgørende, i

en fuldstændig tom sal. Jeg ved godt, det er vilkårene herinde, men det er jo faktisk utrolig uinspirerende og også underligt tomt.

Jeg vil se væk fra den tomme sal og håbe, at de ord, der har lydt, ikke er tomme ord. Jeg takker for ministerens tilsagn om nedsættelse af en arbejdsgruppe, som jeg virkelig også håber vil kunne nå frem til det, vi ønsker, nemlig en form for sproglov.

Jeg sagde, da jeg var heroppe forrige gang, at der har været mange fagre ord, »fagre ord mange hjerter fristes«, men jeg mener, at fagre ord er for lidt. Jeg mener, at der er brug for det, som hr. Holger K. Nielsen med rette kalder en forpligtende lovgivning, som betyder, at vi ikke kan snakke os fra, at det danske sprog er i en forfærdelig situation, og at det er nødvendigt, at vi forpligtes til, at det i bestemte sammenhænge virkelig skal respekteres. Derfor håber jeg alligevel meget, selv om Venstres ordfører sagde nej til vores beslutningsforslag, at Venstre vil være med til, at det ender i et udvalg, der virkelig vil se på at søge at nå frem til en forpligtelse, en form for lovgivning.

For jeg mener, det er det eneste, der overhovedet kan standse den udvikling, som jo er – mener jeg – den mest katastrofale i danmarkshistorien. 1700-tallet: fransk – nej, ikke nær så slemt. 1800-tallet: der var tysk ikke nær så slemt. Den overvældende indflydelse, som amerikansk-engelsk har i dag, båret frem af disse medier, der er så overvældende stærke, betyder, at det danske sprog virkelig er på vej ud. Og der hjælper det ikke med fagre ord. Der skal vi i hvert fald der, hvor vi har mulighed for det, lovgive sådan, at vi forpligter dem, der bruger sproget, til at tale dansk.

Det er altså mit håb – det skal være afslutningen på debatten her fra min side – at det udvalg, der nedsættes, ikke kun er et ekspertudvalg. Jeg giver ikke meget for eksperter. Jeg synes, det er fuldstændig rigtigt, at det skal være politikere, som er forpligtet til at sørge for, at der kommer en form for lovgivning ud af det. For kun der, hvor der virkelig er en forpligtelse, dvs. en lov, mener jeg, at der er mulighed for at råde bod på den sproglige katastrofe, som jeg øjner ude i fremtiden.

Kl. 16.00

Som afslutning på denne debat skal jeg udtrykke ønsket om, at vi når frem til, at det udvalg, der nedsættes, virkelig får en forpligtende karakter, så de mange eksperter skal hjælpe politikerne til at finde frem til en form for sproglov,

som betyder, at det danske sprog har en mulighed, har en fremtid og ikke forsvinder som en dialekt, som kun underklassen og almuen, som ikke forstår, hvad eliten siger, taler. Det er mit håb, og dermed vil jeg sige tak for debatten.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Valg af 3 medlemmer og 3 stedfortrædere til bestyrelsen for Sygekassernes Helsefond for perioden 1. april 2007 til 31. marts 2011.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:
en gruppe på 95 medlemmer: Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Anfinn Kallsberg (FF);

en gruppe på 84 medlemmer: Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Høgni Hoydal (TF), Lars-Emil Johansen (SIU) og Kuupik Kleist (IA).

En liste over de valgte medlemmer er ophængt i salen. Meddelelse om, hvem der er valgt i henhold til gruppernes indstilling, vil blive optaget i Folketingstidende.

Valgt blev:

Til medlemmer:

1. Hans Andersen (V)
2. Aase D. Madsen (udpeget af DF)
3. Lone Møller (S)

Til stedfortrædere:

1. Anna Margrethe Ikast (udpeget af KF)
2. Dora Rossen (udpeget af DF)
3. Bente Nielsen (udpeget af SF)

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 31. januar 2007 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.02
